

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

КА ПОБЕДИ

У једном свом ско-рашњем али већ чувеном говору, Клемансо је нарочито истакао, као једну врсту ратне догме, стару и познату формулу Ногијеву: »Победиће онај чија буде последња четврт сата.« Ово звучи мало као фраза, али у суштини је то једна истина, истина велика и проста, јер та формула другим речима каже: Онај ће бити побеђен ко пре малакше.

А ко ће пре малакшати, Савезници или Немци, то би се могло још сада оценити.

Кобна руска неспрема за рат и у опште несретан развој догађаја у Русији учинили су, те су Немци дошли до јефтине успеха, којима се ни сами нису надали. То је, опет, код сваког Немца створило потпуно поремећеност равнотеже у мозгу, и једно тупо веровање у своју надчовечанску надмоћност, у Богом одређену мисију. Разуме се, то није никакво чудо, кад се има посла са бедним, средњевековним менталитетом, који сматра за срећу, чак и то кад неко умре на царев рођендан — али у толико теже мора сваком Немцу да падне садашњи неуспех. Никад није било такве касапнице и никад нико није видео толико лешева на бојном пољу колико су их сада оставили Немци, па ипак нису могли извести прекидање везе између енглеске и француске војске, и ако је то

био главни циљ борбе.

То су они први ледени тушеви на њихово усижано лудило величине. А за овим долазе на ред све новије и новије, извесно и несумњиво. У борбу улази и сва америчка војска, која се већ налазила у Француској, а у резерву ће доћи америчке свеже трупе. Морал Новога Света, који инспирише једног бившег председника републике да не само ништа не предузима за стварање неког изузетног војничког положаја своје сину, већ сматра за особиту срећу што је његов рањени син одликован ратним одличјем, показује да ће амерички војник бити достојан сабрат онима који су витешки одолевали бесним налетима концентрисане снаге.

С правом је Клемансо рекао: »Ми смо спокојни, јаки и поуздани у сутрашњицу,« а те речи, како каже »Ом Либера«, заиста значе више него сви коментари о ситуацији.

ХАРДЕН О РУСИЈИ

Цирих. — Максимилијан Харден доказује у »Цукунфту« на основу руске историје, велику животну снагу Русије, и тврди да је садашње стање у Русији криза њеног развика, а нипошто агонија, као што можда мисле неки немачки политичари. Вели да Русија није рекла своју последњу реч у историји националног живота, већ да је тек проговорила. Политика распар-

чавања Русије корисна је можда садашњој Немачкој, али ће шкодити њеним унуцима и праунуцима. Исто тако, слабљење Русије у садашњем моменту штетно је за енглеску, али ће то у будуће бити за њу корисно и благотворно. Политици и економији немачкој потребна је велика и јака Русија, а не разједињена и сиромашна.

Говорећи о немачком ултиматуму Русији, вели, да ни Наполеон, ни Палмертан нису покушали ништа слично. Они који се данас радују не виде, да је Немачка, ударцем намењеним Русији, погрдила саму себе, и да јој никаква ратна добит неће моћи надокнадити губитак Русије.

У ПАЛЕСТИНИ

Лондон. — Операције енглеских трупа отпочете 18 марта у циљу заузећа железничке пруге Хеџас извршене су са напредовањем и непријатељ се повлачи ка Ел Салту. Више километара железничке пруге разорено је. Непријатељ је дао огорчен отпор на позицијама код села Амам. За време операција и сточно од Јордана у времену од 18 до 20 марта заробљено је 700 војника, четири топа, више митраљеза и неколико аутомобила.

Западно од Јордана било је сукоба код железничке пруге Тул Керам — Рамблах.

БЕЗ ОГРАНИЧЕЊА

Лондон. — Новине јављају да и ако влада још није донела никакву одлуку, може се сматрати као вероватно да ће се за војну обавезну службу укинути свако ограничење у годинама.

МИР СА РУМУНИЈОМ

Цирих. — Једна вест из Букурешта каже: Потписате су привремено најважније диспозиције политичке, територијалне и војничке природе уговора о миру са Румунијом, као и основне тачке конвенције о питању петролеума. Делегати дискутују још остала економска питања.

Цирих. — До сад се немају још појединости о уговору о миру између централних сила и Румуније, али према »Локал Анцајгеру« у њему ће бити одређена сва позната питања политичке, економске и политичке природе. »Фосише Цајтунг« сматра као најважније питање о петролеуму, и стога треба да се интересоване Аустрија и Немачка у томе споразумеју.

Париж. — Преговори за мир између Румуније и Централних Сила прекинати су због Ускреса.

Централне Силе су одлучиле, да даду Бесарабију Румунији, ако прими све услове о миру предложене од њихове стране.

ИЗ РУСИЈЕ

Москва. — Основан је Савет за одбрану земље, Троцки је члан. Адмирал Вердеревски бивши министар војни у кабинету Керенског обећао је своју помоћ овом Савету за одбрану.

Париж. — Телеграфички из Пекинга: Око хиљаду аустро-немачких заробљеника стигли су у Иркутск, наоружани митраљезима. Они долазе у помоћ болшевицима против Семенова.

Петроград. — Крваве су борбе започеле у пределима Батума, Карса и Ардахана, где су Јермени и Бурџијанци формирали јаку армију за одбрану своје земље од Турака, који су на основу Брест-Литовског уговора почели окупацију.

ХОЛАНДСКИ БРОДОВИ

Њујорк. — Први холандски пароброд, који је реквириран од Сједињених Држава, отпутовао је за једно пристаниште на атлантској америчкој обали под америчком заставом, где ће узети товар за друго такво пристаниште; вршиће најобалску трговину. У мају ће и други холандски ре-

квирисани бродови почети своје путовање и носиће за савезнике храну. Посада и официри су искључиво Американци.

ПУТ КА ДАМАСКУ

Лондон. — Догађаји нам уливају велике наде и поуздање у будућност. Енглеске се трупе налазе сада на пола пута од Багдада за Алеп. Напредовање енглеских трупа у Месопотамији и Палестини поколебаће потпуно веру Турака у Немачку. Енглеске трупе на сваком кораку туку немачку стратегију и сада тукући Турке отвориле су себи пут ка Дамаску и ка Алепу.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париж. — Француски листови пишући о новом немачком политичком топу, који јегађао Париз, кажу, према извештају париске општинске лабораторије, да путања зрна из тога топа достиже висину од 35 километара, а да је топ постављен на одстојању од 120 километара, то јест на 15 километара позади немачког фронта, на једној познатој висоравни. Према томе, цев тога топа мора бити дугачка 70 метара.

Наш војни изасланик при француској врховној команди, генерал г. Рашић изјавио је да је овај топ био само неуспели блеф који није никога уплашио.

Париж. — У »Либерте« потпуковник Ровизе коментарише на овај начин борбу. Енглези су се држали дивно, и пред њима је непријатељ, исцрпљен огром-

ним напором, задобио је врло мало терена. Према нама, борба је била страховита. Коминике подсећа на билетен Велике Армије, који је јављао о страшном судару на Ајлау и Еслингу. Наши војници су више него икада показали извезбаност и храброст. Наши губитци су безначајни с обзиром на губитке непријатељеве, који је увек одбијен и сваки свој напад у маси платио лудачки.

То је за Немце велико понављање Верденских гробница с изгледом на сличан пораз. Изгледа да за ово немачка штампа припрема публику.

Лондон. — Пораз непријатељев на северу од Соме је огроман, кад се узму у обзир ангажоване дивизије и крвави губитци непријатељеви.

Огорчен напад непријатељев северно и западно од Мондидијеа и Мореја па до Ноајјона сведочи да је неприја-

ФЕЉТОН

ЈЕЛАК

Пријатељу Милану Вл. Ђорђевићу

По жељи пишчевој доносимо сада у целини ову ствар, од које је један део већ објављен у овогодишњем Војничком Календару.

Колиба под планинским висом, саделана од јелових дрвета, покривена зеленим гранама, прислоњена уз суростину између старовекних борових, чији особити шум буди успомене на минуло детиње доба — скроман је његов стан.

Свугде, око, докле око допире, царује сурова лепота дивље природе украшена идолима уобличеним високим стенама разноликих боја, дубоделима, ждрелима и понорима обраслим густим непроходним

шумама у којима се вуци и медведи крију. Доле сува, сива, жедна поточна корита, змијска легла... и скривена планинска врела што, уз гунђање, путнику пружају свежу воду. Већ давно над тим планинским висом не крстаре орлови и ту не пазе стоку усамљени пастири; разбегаше се испред непрекидне топовске ватре.

Али, Он, за време борби, ту, стоји чврст, сигуран, прислоњен уз суростину старог бором. Пред њим аја тамни понор. Снажна рука држи доглед. Посматра... Ослушкује непријатељске пуцње: полски, брдеки... Ти пуцњи

долазе с планине одакле оштри северац дува, где тамне сенке застиру земљу; — тамо испод оних сурих гребена учопорен је непријатељ. Топовска зрна одјекују преко дубоделина и ждрела, оштри фијук зрна прети над главом; ...а на његову отворену челу оивичену, тамном, бујном косом и, ту бистрим живим очима, одразује се ведри мир летњег дана. Одједном диже главу. Над њим кружи и злокобно зврчи непријатељски аероплан...

Настаје предподневно затишје. Природа својом дивљом бујношћу позива на момачку свадбу. Настаје утакмица у скакању, бацању камена и пењању уз стара дрвета. Он, окретан, витак предњачи... Али, одједном, нека вест што стиже усред снажних игара, забрине га и усаме. Тога

поподнева чисте крви арапски коњ не трже, нити весело малим ушима стриже; не носи га у оближње завојнице, где храбри и теши настрадале борце, с којим га веже заједнички патнички хлеб у страдању кроз нусгоши неверне Албаније.

Поподне тога дана испуцено је радом у колиби касно до у дубоку ноћ.

Ни оне звездане ноћи без месеца није се као обично по вечери играо брир. Горео је праг Отабине Битољ. Далеко тамо испод девичанских круна Перистера, где, када сунце тоне, последњи зраци одблескују се низом каменитих чука, џетих од непријатеља љутим дневним и ноћним нападима — чука острих, тврдох споменика јунаштва, видео се у ноћи одраз немирна пламена као

румени плашт прашумских горостаса. Прислоњен уз бор, у сенки од светлости електричних сијалица, између високих силуета краљских гардиста, стоји Он, забринут, и већи дио ноћи бди на запаљеном вароши...

Тек ослобођени Битољ гори! А над највишим гребеном сурога и крвавога Кајмакчалана што се диже и над Кочобеј и над Старковим Гробом и над Флокком, трепери блага светлост јата звезда, и вежу мисао за судбину једне вековима страдалачке расе. Ту, у тој опорној планини, славној и тужној, где се диже храм јунацима, нема виси који није окруњен утврђењима, нема ждрела у коме у заседи није стајао човек против човека. Ту је српски борац иза нечувених патњи поднесених широм туђега света — оживео. Ту

пред том тврдом поносном планином око чијих стена, пећина, гребенова, лебди српска борачка душа, стоји српски Вожд, прожет светим пиететом за палим жртвама; — и ништа неодређена не омета његову непоколебљиву вољу.

СА ОПШТЕЊА

Драгомир Деспотовић каплар 2 завојница бр. п. 801 моли Јанка Прековића свршеног пил. винод. школе у Букову, сада ђака наредника или п.поручника, да му се јави ради доставе извештаја.

Владимир Грујић војник, који је раније био у пуку бр. п. 60, да јави адресу Жики Томићу саобраћајчиновику бр. п. 80, ради доставе извештаја од жене.

